

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

CJMZD19C0T04

DIDAKTICKÝ TEST

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů
Hranice úspěšnosti: 44 %

1 Základní informace k zadání zkoušky

- Didaktický test obsahuje **32 úloh**.
- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je uveden na záznamovém archu.
- **Povolené pomůcky:** psací potřeby.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku se neodčítají žádné body.
- Odpovědi píšete do záznamového archu.
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše dostatečně silně a nepřerušovaně.
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.**

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- U všech úloh/podúloh je **právě jedna odpověď správná**.

- Odpověď, kterou považujete za správnou, zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A B C D
 4

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pečlivě zabarvete původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A B C D
 4

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědi a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **píšte čitelně** do vyznačených bílých polí.

16

- Povoleny jsou psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pak původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Za chybu se považuje nesprávná (tj. i nadbytečná) nebo chybějící dílčí odpověď. Maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–6

(1) Milánská La Scala zaujímá význačné postavení mezi operními domy. Zvenčí vypadá budova s kamenným průčelím téměř obyčejně, zato interiéry, zdobené drahocennými látkami a zlacennými nástěnnými svítlíky, působí velkolepě. Jevišťe, vybavené čtyřmi oponami, překvapí svými rozměry (běžně zde vystupuje sbor čítající přes čtyři sta zpěváků). Večer ztrávený v La Scale zkrátka všechny ohromí.

Sezona v La Scale začíná podle tradice vždy 7. prosince. Pokaždé jde o výjimečný zážitek, který příjemně zpestří monotónní sychravé večery. V roce 2012 však výběr díla zahajujícího sezonu vyvolal negativní reakce. Tehdy diváci zhlédli operu Lohengrin. Představení se živě přenášelo do šesti set kinosálů v mnoha zemích, přímý přenos nabídl také italské televize. Přestože si Italové Wagnerovy opery oblíbily, tentokrát volba Lohengrina vzbudila nelibost. Mnozí milovníci hudby obvinili uměleckou správu divadla z toho, že se nezachovala vlastenecky. Vedení divadla prý nemělo zvolit dílo německého skladatele, ale jednu z Verdiho skvostných oper.

(2) Některá média dala **otevřeně** najevo, na čí straně jsou. „La Scala drze odstavila našeho Verdiho ve prospěch Němce,“ napsal například deník La Repubblica. Deník La Stampa, jenž na rozdíl od deníku La Repubblica není tolik protiněmecký, se problémem **podrobně** zabýval ve zvláštním vydání věnovaném této rozepři. Součástí jednoho z článků byla anketa mapující postoje laiků i odborníků, v níž třeba dirigent orchestru La Scaly uvedl, že hraní Wagnera vnímá jako *ránu zasazenou národní hrdosti*. Ředitel La Scaly však označil spor za **důležitý**: „Máme přece mnohem závažnější problémy než nějaké derby Wagner–Verdi!“

(3) Vášnivé dohady jako by odrážely někdejší rivalitu obou hudebníků, již dokládá například historka z italské premiéry Lohengrina v roce 1871: během představení si Verdi napsal na program poznámku „nevalný dojem“.

Celá kauza, která dočasně rozdělila Itálii na dva tábory, má ale **jasného** vítěze. Již následující rok totiž sezonu otevírala Verdiho Aida.

(www.kultura.idnes.cz, upraveno)

max. 2 body

1 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), či nikoli (N).

	A	N
1.1 Deník La Repubblica je více protiněmecký než deník La Stampa.	☐	☐
1.2 V roce 2012 vedení La Scaly čelilo kritice kvůli nízké úrovni nastudování díla zahajujícího sezonu.	☐	☐
1.3 Verdi si byl vědom toho, že při premiéře jeho opery v roce 1871 italské publikum reagovalo vlažně.	☐	☐
1.4 Přímý přenos představení, které v roce 2012 zahájilo sezonu v La Scale, bylo možné sledovat v 600 kinosálech v Itálii.	☐	☐

max. 4 body

2 Najděte v první části výchozího textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu. Vlastní jména a slovo *sezona* jsou zapsány správně.

1 bod

3 Co je v druhé části výchozího textu vyznačeno kurzivou?

- A) poznámka autora výchozího textu
- B) ironizující komentář jednoho z novinářů
- C) citace výroku dirigenta orchestru La Scaly
- D) pasáž uvádějící názor redakce deníku La Stampa

1 bod

4 Která z následujících možností nabízí vhodnou náhradu za slovo chybně užitě ve výchozím textu?

(Chybně užitě slovo je v případě této úlohy slovo, jehož význam neodpovídá kontextu výchozího textu. Posuzovaná slova jsou v textu vyznačena tučně.)

- A) místo *jasný* má být *překvapivý*
- B) místo *podrobně* má být *stručně*
- C) místo *otevřeně* má být *obezřetně*
- D) místo *důležitý* má být *malicherný*

1 bod

5 Které z následujících slov je ve výchozím textu užito ve stejném pádě jako slovo *postavení* v úseku *La Scala zaujímá význačné postavení*?

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu podtržena.)

- A) vydání
- B) tradice
- C) dohady
- D) program

1 bod

6 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se nevyskytuje přívlastek neshodný?

- A) již následující rok totiž sezonu otevírala
- B) dokládá například historka z italské premiéry
- C) prý nemělo zvolit dílo německého skladatele
- D) jako by odrážely někdejší rivalitu obou hudebníků

1 bod

7 Ve kterém z následujících souvětí je chybně zapsána interpunkce?

- A) Rozhodl jsem se, že si koupím klavír, a že se konečně začnu učit anglicky.
- B) Dostala jsem informaci, že o grant musím požádat písemně, a to do tří dnů.
- C) Chtěl zjistit, zda si tuto dovednost žáci osvojili, a tak jim zadal netradiční úkol.
- D) Měla opravdu velký hlad, a protože byla líná si něco uvařit, objednala si pizzu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 8–13

(1) První setkání Kateřiny a Petruchia, hlavních postav komedie *Zkrocení zlé ženy* od Williama Shakespeara, patří k velmi slavným divadelním scénám. Kateřina má jazyk ostrý jako meč a nelítostně jím Petruchia seká. Petruchio však její ***** odráží s lehkostí, nakonec ji zkrátí, a dokonce si věří natolik, že chce přátelům předvést výsledek svého úsilí. Vsadí se s nimi o to, kdo má poslušnější ženu, a sázku vyhraje. Když totiž muži vyzvou své manželky, aby za nimi okamžitě přišly, poslechne pouze Kateřina. Navíc na požádání Petruchia pronese mravokárnou řeč o ženské poslušnosti. Ohňostroj slovních hříček z úvodu hry s touto řečí nyní již mírumilovně Kateřiny silně *****.

Je ale Kateřina opravdu zkrocena a je její závěrečný monolog jednoznačným triumfem Petruchia? Anebo mluví ironicky a myslí si pravý opak toho, co říká? Obě tyto interpretace celou hru zjednodušují. Důležité je, že Petruchio nepřiměl svou ženu k pokornému mlčení, které patřilo k dobovému stereotypu správné manželky.

(2) Význam této závěrečné divadelní akce vynikne ještě víc, **provedeme-li** s textem hry malý experiment: část Kateřinina textu dáme do úst Petruchiovi. Přesně to samé udělal anglický dramatik David Garrick ve své adaptaci Shakespeareova dramatu, příznačně nazvané *Kateřina a Petruchio*. Na konci Garrickovy hry řekne Petruchio to, co v Shakespeareově hře říká Kateřina: „Stydím se za ženy, co hloupě válčí, / když měly by spíš snažně prosit o mír, / co panovačně prosazují svou, / když s láskyplnou péčí mají sloužit.“

Garrick tak potvrzuje dominantní mužskou roli Petruchia. To je ovšem konec prvoplánový, tedy bytostně neshakespeareovský. Rozdíl mezi oběma díly lze vyjádřit slovní hříčkou. Zatímco v závěru Garrickovy hry Kateřina poslouchá Petruchia, v závěru Shakespeareovy komedie Petruchio poslouchá Kateřinu.

(M. Hilský, *Shakespeare a jeviště svět*, upraveno)

max. 2 body

8 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), či nikoli (N).

	A	N
8.1 První scéna Shakespeareovy hry <i>Zkrocení zlé ženy</i> začíná setkáním Kateřiny a Petruchia.	☐	☐
8.2 Garrickova hra <i>Kateřina a Petruchio</i> vznikla později než Shakespeareova hra <i>Zkrocení zlé ženy</i> .	☐	☐
8.3 Na konci Garrickovy hry <i>Kateřina a Petruchio</i> říká Petruchiovy repliky ze hry <i>Zkrocení zlé ženy</i> postava Kateřiny.	☐	☐
8.4 Postava Kateřiny ze Shakespeareovy hry <i>Zkrocení zlé ženy</i> odpovídá ve všech aspektech typické představě o správné manželce v Shakespeareově době.	☐	☐

1 bod

9 Na každé ze dvou vynechaných míst (*****) ve výchozím textu patří jedno slovo. Ve které z následujících možností jsou uvedena obě tato slova v pořadí odpovídajícím výchozímu textu?

(Význam slov ve správném řešení musí odpovídat kontextu výchozího textu.)

- A) invektivy – koncipuje
- B) ignoranci – koncipuje
- C) invektivy – kontrastuje
- D) ignoranci – kontrastuje

1 bod

10 Kterou z následujících možností lze nahradit výraz *provedeme-li* tak, aby význam příslušného souvětí zůstal zachován?

(Posuzovaný výraz je ve výchozím textu vyznačen tučně.)

- A) ačkoli provedeme
- B) neboli provedeme
- C) jelikož provedeme
- D) jestliže provedeme

max. 3 body

11 Vypište z první části výchozího textu tři přídavná jména, která mají dva kořeny.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

1 bod

12 Který z následujících spisovatelů se během svého života mohl setkat s anglickým dramatikem Williamem Shakespearem?

(Posuzujte pouze časové hledisko.)

- A) Honoré de Balzac
- B) Miguel de Cervantes
- C) George Gordon Byron
- D) Johann Wolfgang Goethe

1 bod

13 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

- A) Ve výchozím textu jsou podtržena dvě souvětí.
- B) Ve výchozím textu jsou podtrženy dvě věty jednoduché.
- C) V první části výchozího textu je podtrženo souvětí, v druhé části výchozího textu je podtržena věta jednoduchá.
- D) V první části výchozího textu je podtržena věta jednoduchá, v druhé části výchozího textu je podtrženo souvětí.

max. 2 body

14 Rozhodněte o každé z následujících možností, zda je napsána pravopisně správně (A), či nikoli (N).

	A	N
14.1 Vášniví sběratelé dorazili na aukci jen kvůli pamětní medaili z ryzího zlata.	☐	☐
14.2 Každodenní úklid celého bytu vnímala už od dětství jako plýtvání časem i energií.	☐	☐
14.3 Se zájmem jsme pozorovali lvi, kteří silnými čelistmi trhali veliké kusy syrového masa.	☐	☐
14.4 Ze všech cizojazyčných filmů, které se na festivalu promítaly, nás oslovily jen dva francouzské snímky.	☐	☐

15 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost.

A) Když slunce pálilo, sedávala s ním na požárním žebříku a drnkala na kytaru. Někdý také trochu chraplavým hlasem zpívala.

B) Bydlel jsem v tom domě asi týden, když mou pozornost upoutala dopisní schránka bytu 2. Na vizitce stálo: *Slečna Holiday Golightlyová, na cestách*. Během léta jsem o slečně Golightlyové zjistil hodně věcí. Všiml jsem si třeba koše na odpadky u jejích dveří.

C) Vždycky byla roztrhána jakoby na záložky do knih. Slova jako *nezapomeň* a *piš* se vyskytovala na těchto papírcích nejčastěji. Pak ještě *smutno* a *láska*. Brzy jsem také odhalil, že má kocoura, rezavě žíhaného jako nějaká divoká šelma.

D) Jeho obsah mi prozradil, že slečna Golightlyová čte bulvární časopisy, že kouří cigarety Picayunes nebo že jí vlasy tak zestrakatěly jejím přičiněním. Z téhož pramene jsem se rovněž dozvěděl, že dostává řadu psaníček od vojáků.

E) Přeskakoval jí jako mutujícím chlapci. Hrála ale moc dobře. Uměla všechny populární songy i drsně sentimentální tulácké popěvky vonící borovými lesy. Jakmile jsem ji slyšel hrát, vždy jsem si potichu stoupl k oknu. Slečna Golightlyová si dlouho mou existenci vůbec neuvědomovala. Naše známost pokročila až jednoho zářijového večera.

(T. Capote, *Snídaně u Tiffanyho*, upraveno)

15.1 _____

15.2 _____

15.3 _____

15.4 _____

15.5 _____

1 bod

16 Ve které z následujících možností je slovo *aby* částicí, nikoli spojkou?

- A) Aby měla více času na své zájmy, začal jí pravidelně pomáhat s úklidem.
- B) Když jsem po flámu zaspal do práce, máma mi řekla: „Aby tě husa kopl.“
- C) Podpořili jsme na poradě jeho návrhy, aby konečně viděl, že za ním stojíme.
- D) „Nechtěla jsem ti to říkat,“ pronesla potichu, „aby ti to neublížilo, ale vem to čert.“

1 bod

17 Ve které z následujících možností jsou všechna slova zapsána pravopisně správně?

- A) sluchový vjem, zásadní objev, vypadal tajemně
- B) zákaz vjezdu, interní obježník, kytička pomněnek
- C) závěrečné vysvědčení, přátelské oběti, mělký potok
- D) nezvěstný turista, zběsilý závod, zapomětlivý student

18 Přiřadte k jednotlivým charakteristikám (18.1–18.4) příslušného spisovatele (A–F).

(Každého spisovatele z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou.)

- 18.1 Čelný představitel beat generation je autorem kultovního románu. V tomto díle jsou zachyceny zážitky z cesty po Spojených státech amerických, kterou spisovatel podnikl s přítelem. _____
- 18.2 Představitel lost generation (ztracené generace) ve svých světově proslulých románech protestuje jménem lidství proti válkám. Známa je také jeho novela, v níž se líčí zápas starého rybáře s velkou rybou. _____
- 18.3 Zásadními tématy tohoto představitele magického realismu jsou láska, stárnutí, smrt, samota. Jeden z jeho nejnámějších románů vypráví o několika generacích rodu žijícího ve fiktivním městečku. _____
- 18.4 Spisovatel, který se věnoval psaní próz, dramát i filozofických esejů, bývá považován za jednoho z hlavních představitelů existencialismu. Ve svých dílech se soustředil na téma odcizení, absurdity bytí či strachu ze samoty. _____

(L. Soldán a kol., *Přehledné dějiny literatury II, III, upraveno*)

- A) Jack Kerouac
 B) Albert Camus
 C) George Orwell
 D) Ernest Hemingway
 E) Erich Maria Remarque
 F) Gabriel García Márquez

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 19

Někdy dochází ke vzniku nové vazby na základě nezáměrného smíšení (kontaminace) vazeb dvou sloves, která často mají podobný význam. Např. sloveso *přihlížet* má náležitou vazbu se 3. pádem. Pod vlivem náležité vazby významově podobného slovesa *dívat se na něco* vzniká nová, nenáležitá vazba *přihlížet na něco*. Takto vzniklá nenáležitá vazba je považována za skladebnou chybu.

(*Příruční mluvnice češtiny, upraveno*)

max. 2 body

19 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda se v něm vyskytuje skladebná chyba popsaná ve výchozím textu (A), či nikoli (N).

	A	N
19.1 Na schůzi nám oznámil, že uvažuje se zavedením pružné pracovní doby.	☐	☐
19.2 Kdyby se řidič více zajímal o situaci na silnici, jistě by této havárii zabránil.	☐	☐
19.3 Ředitel nám všem přikázal, abychom hlasovali proti navrhovaným změnám.	☐	☐
19.4 Jakmile instruktor upozoroval lavinu, upozornil mě o blížícím se nebezpečí.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 20–24

(1) U něj doma jsem byl poprvé někdy mezi vánočními svátky a Novým rokem. Možná to bylo sedmadvacátého, možná o den později. Mistr seděl v křesle.

„Dáte si vizoura?“

Nedal jsem si.

„A to já si zase dám.“

(2) Vstal, šel k oknu té rohové místnosti v domě na Kampě, kde se kdysi procházel abbé Dobrovský, a otevřel domácí bar. Nalil si do číšky trochu skotské, ochutnal, pochvalně pokýval hlavou a dolil si **pořádně**.

„Tak mám takový nějaký tušení, že se nám tu něco bude dít. **Patrně** nějaká reforma.“

S **nepředstíraným** zájmem jsem se zeptal, zda pro to má nějaké pádné důvody.

„Poněvadž už to takhle dál nemůže jít. Tohleto samoděržaví už je tak ukrutně nadržžený, že samo praskne. Pak z něj bude buď samoprasklina, nebo se z toho vyklube něco holýho. A to je určitě pro začátek dobrý.“

Hned nato vešla jeho žena a pravila, že v tomhle státě je to bez perspektivy a abych se od toho starého fantasy nenechal zfanfrnět. Můj hostitel se celou tu dobu, co jeho žena cosi hledala v pokoji, na ni díval s **nesmírnou** shovívavostí. Když odešla, prohlásil: „Ženské, ty jsou odjakživa bez fantazie. Tohle slýchám už přes čtyřicet let.“

(3) Později se mi ve slabé chvíli přiznal, že jeho žena má pravdu. Že to opravdu nemá perspektivu. Ale toho prosincového podvečera roku *****¹, v předtuše bouřlivých událostí pražského jara, několik dní před pádem Antonína Novotného, několik měsíců před zveřejněním Dvou tisíc slov, Jan ●●●● věřil. A když člověk věří, je tu pořád ještě nějaká perspektiva.

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

1 bod

20 Který z následujících letopočtů patří na první vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

(Při řešení úlohy vycházejte z toho, že výchozí text zachycuje autentické události.)

- A) 1947
- B) 1948
- C) 1967
- D) 1968

1 bod

21 Ve kterém z následujících úseků podtržených ve výchozím textu se vyskytuje nespisovný jazykový prostředek z vrstvy obecné češtiny?

- A) jsou odjakživa bez fantazie
- B) to je určitě pro začátek dobrý
- C) možná to bylo sedmadvacátého
- D) že to opravdu nemá perspektivu

1 bod

22 Na druhé vynechané místo (●●●●) ve výchozím textu patří příjmení klíčové osobnosti Osvobozeného divadla, spoluautora mnoha divadelních her, např. *Osel a stín* nebo *Kat a blázen*. Napište toto příjmení.

Jakákoli nadbytečná chybná informace, např. uvedení chybného křestního jména, je považována za chybu.

1 bod

23 Které z následujících tvrzení o druhé části výchozího textu je pravdivé?

- A) Prostřednictvím nepřímé řeči je zde reprodukována promluva pouze jedné postavy, konkrétně hostitele.
- B) Prostřednictvím nepřímé řeči je zde reprodukována promluva pouze jedné postavy, konkrétně vypravěče.
- C) Prostřednictvím nepřímé řeči je zde reprodukována jednak promluva vypravěče, jednak promluva hostitelovy ženy.
- D) Prostřednictvím nepřímé řeči je zde reprodukována jednak promluva hostitele, jednak promluva hostitelovy ženy.

1 bod

24 Kterou z následujících dvojic slov lze v kontextu výchozího textu považovat za antonyma?

(První slovo vždy pochází z výchozího textu a je v něm vyznačeno tučně.)

- A) patrně – nepatrně
- B) nesmírný – smírný
- C) pořádně – nepořádně
- D) nepředstíraný – předstíraný

max. 3 body

25 Přiřadte k jednotlivým definicím (25.1–25.3) možnost (A–E), která dané definici nejlépe odpovídá.

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou.)

- 25.1 Je to slohový útvar, jenž posuzuje určitou událost či dílo, nejčastěji umělecké, a z něhož je zřejmé autorovo stanovisko ke kvalitě posuzovaného předmětu či jevu. _____
- 25.2 Je to slohový útvar, který se lehkým, zábavným stylem vyjadřuje k aktuálním otázkám či problémům, často i závažnějšího rázu. Mezi proslulé tvůrce tohoto útvaru patří např. Jan Neruda nebo Ludvík Vaculík. _____
- 25.3 Je to útočně vyhrocený názorový spor, vedený ústně nebo tiskem. Předmětem sporu bývá veřejně prezentovaný názor, jednání, umělecké dílo apod. Typické je užití ostřejších stylizačních prostředků (např. ironie). _____

(J. Kostečka, Český jazyk pro 2. ročník gymnázií, upraveno)

- A) fejeton
- B) recenze
- C) reportáž
- D) polemika
- E) interview

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 26–29

TEXT 1

(1)

Já nevím, zda jsem ublížil.
Je temný pojem ctnost a vina.
Já vím jen, že jsem smutný byl
pro ďáblův hřích, ctnost cherubína.

(2)

A temný pojem je též cíl.
Den každý jinak slunce svítí.
Já nevím, zda jsem zabloudil.
Já vím jen, že jsem musil jít.

(3)

A větru van a větru kvil.
Jak na smutném tu mrazí místě!
Já ani nevím, zda jsem žil,
já pouze vím, že umru jistě.

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

TEXT 2

Aliterace – zvuková figura, jejíž podstatou je opakování stejné nebo podobně znějící hlásky či hláskové skupiny na začátku sousedních nebo polohou si velmi blízkých slov.

(CZVV)

1 bod

26 Vypište z TEXTU 1 jednoslabičné neohebné slovo a dvouslabičné neohebné slovo, které jsou v textu navzájem synonymy.

1 bod

27 Která z následujících možností jednoznačně odpovídá TEXTU 1?

- A) Smrt je v textu pojímána jako jistota.
- B) Hřích je v textu pojímán jako přednost.
- C) Vina je v textu pojímána jako cosi okázalého.
- D) Bolest je v textu pojímána jako cosi ušlechtilého.

1 bod

28 Které z následujících tvrzení o TEXTU 1 je pravdivé?

- A) Aliterace se vyskytuje jak v druhé, tak ve třetí části textu.
- B) Aliterace se nevyskytuje ani v druhé, ani ve třetí části textu.
- C) Aliterace se vyskytuje v druhé části textu, ve třetí části se nevyskytuje.
- D) Aliterace se vyskytuje ve třetí části textu, v druhé části se nevyskytuje.

1 bod

29 Která z následujících možností vystihuje TEXT 1?

(TEXT 1 není zkrácený.)

- A) lyrický text psaný prózou
- B) epický text psaný prózou
- C) lyrický text psaný ve verších
- D) epický text psaný ve verších

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 30–32

Jedinečná architektura, dokonalá čistota a takřka nulová kriminalita – to vše nabízí Singapur. Tento malý ostrovní stát patří k nejhustěji zalidněným zemím na světě (před ním je jen Macao a Monako), žije zde zhruba 5,5 milionu obyvatel. Rozloha ostrovů, na ***** Singapur leží, se ale stále zvětšuje. Z nařízení vlády se totiž moře kolem ostrovů zasypává pískem. Zatímco v roce 1965 činila rozloha státu 580 km², o padesát let později už to bylo 710 km².

Singapur je proslulý vysokou životní úrovní. Již několikrát se tato bývalá britská kolonie umístila na 1. místě v celosvětovém žebříčku, který hodnotil kvalitu života v jednotlivých státech. Za úspěchem Singapuru stojí přísná pravidla a ještě přísnější tresty. Chystáte se navštívit tuto zemi? Pak vězte, že pokud nebudete důsledně dodržovat singapurské předpisy, nejenže zaplatíte tučnou pokutu, ale hrozí vám i výprask rákoskou. Třeba i za to, že vyplivnete žvýkačku na zem.

Český turista může být také zaskočen tím, že už na letišti na něj vybafne smrt, tedy přesněji SMRT. S tímto slovem ●●●● hrůzu se setkává všude: vidí ho na billboardech, na autobusech i v metru. Není však třeba se vzrušovat, SMRT je jen název dopravní společnosti. I našinec si tedy může v klidu vychutnat nespočet turistických lákadel.

(www.novinky.cz, upraveno)

max. 3 body

30

30.1 Napište náležitý tvar zájmena *jenž*, který patří na první vynechané místo (*****) ve výchozím textu.

30.2 Vypište z výchozího textu sloveso, které je v textu užito v rozkazovacím způsobu.

30.3 Napište náležitý tvar přídavného jména *nahánějící*, který patří na druhé vynechané místo (●●●●) ve výchozím textu.

1 bod

31 Které z následujících tvrzení jednoznačně nevyplývá z výchozího textu?

- A) Singapur byl v minulosti politicky a hospodářsky nesamostatnou zemí.
- B) Singapur byl několikrát vyhodnocen jako stát s nejvyšší kvalitou života.
- C) V pořadí zemí podle hustoty zalidnění zaujímá Singapur 3. místo na světě.
- D) Každých padesát let se z nařízení vlády rozloha Singapuru zvětší o 130 km².

1 bod

32 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

- A) Výpověď s komunikační funkcí varování se vyskytuje v prvním i druhém odstavci výchozího textu.
- B) Výpověď s komunikační funkcí varování se nevyskytuje ani v prvním, ani v druhém odstavci výchozího textu.
- C) Výpověď s komunikační funkcí varování se vyskytuje v prvním odstavci výchozího textu, v druhém odstavci se nevyskytuje.
- D) Výpověď s komunikační funkcí varování se vyskytuje v druhém odstavci výchozího textu, v prvním odstavci se nevyskytuje.

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.
